

1963 JAN 19

4

244

Magyar

Hol tart a várpalota újjáépítése és mi a további program

A zord időjárás sem akadályozza a budai várpalota újjáépítési munkáinak tervszerű folyamatát. Most is több száz munkás dolgozik az építkezésen, és még lázasabb munka folyik a tervezőmérnökök irodáiban. A palota teljes helyreállítását 1967-re kell befejezni, a környező terület — beleértve a Szent György tér rendezését, újjáépítését, és beépítését — 1970-re készül el. Ezek a határidők szabják meg a tervezés és az építkezés ütemét.

Őszre kész a dunai homlokzat és a kupola

Hidasi Lajos főépítész irányításával tavaly elkészült az 1963—64 évi kivitelezési munkák teljes tervdokumentációja. Elvégezték a palota épületén a még hátralevő szerkezeti átépítéseket, a válaszfalak húzását, hozzákezdtek a belső építkezési munkákhoz. A legnagyobb előrehaladást a palota déli részén, a Budapesti Történeti Múzeum számára kijelölt épületszárnyakon érték el. Befejezték a dunai homlokzathoz szükséges tervezési feladatokat, ezzel biztosították, hogy még ez év őszére a palota dunai homlokzata és a kupola teljesen elkészüljön. Ezzel nagymértékben emelik a várrosképet. Az építkezés jelenleg a krisztinavárosi szárnyon mutat nagy előrehaladást, ahol földemátépítéseket és tetőzet-helyreállítást végeznek. Folyik a kupola burkolása is vörösréz lemezekkel.

Ebben az évben nemcsak az építkezés, hanem a tervezés tempóját is fokozzák. Az idén 70 millió, a jövő évben majdnem 140 millió, 1965-ben pedig már 180 millió forint áll rendelkezésre a várpalota helyreállítási munkálataihoz. Jövőre már a reprezentatív terek, belső csarnokok, közös helyiségek tervezési munkáit fejezik be. Ez szükségessé teszi a belső építészeti tervezőgárda megerősítését. Ezzel párhuzamosan hozzákezdnek a palotán kívüli épületek és a Szent György tér képeinek tervezéséhez. Mint ismeretes, a Szent György tér kialakítására, beépítésére a közelmúltban szűk körű tervpályázatot rendeztek. A pályázat hat díjazott pályaművének ötleteit, gondolatait használják majd fel a végleges kivitelezési terv kidolgozásánál.

Sikló vagy autóbussz?

A palota restaurálásán kívül tovább folytatják a régi vár és az erődrendszer műemléki feltárását. Az év folyamán a régi lovagterem, a Zsigmondkápolna, Karakas pasa tornya, az István-torony körüli területen és más helyeken végeznek műemléki rekonstrukciót. Még mindig nem dönt el véglegesen: épül-e sikló a Várba. A fővárosi tanács a sikló újjáépítése ellen foglalt állást, mert autóbusszal kívánja lebonyolítani a Várba irányuló forgalmat. A sikló hívei azonban — akiknek száma nem kevés — a régi hagyományokra is hivatkozva, kitartanak e közlekedési eszköz újjáépítése mellett.

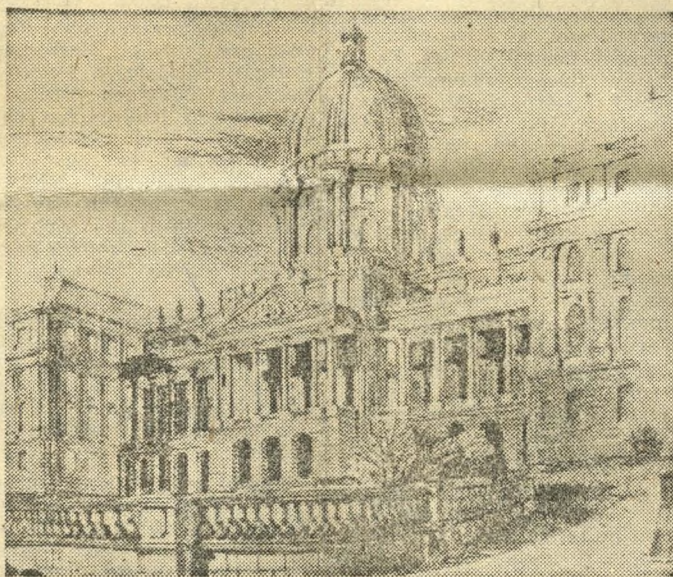
Az eddigi program szerint legelőször, már 1966-ban, a Budapesti Történeti Múzeum kezdi meg a beköltözködést a számára kijelölt palotaszárnyakba, a többi intézmény pedig 1867-ben követi. Az Országos Széchényi Könyvtár és a Nemzeti Galéria gondosan megszervezi a költözködés lebonyolításának technikáját.

Ebben az évben nagy gondot fordítanak a rekonstrukcióhoz

szükséges anyagok előkészítésére. Már megrendelték a palota belső falainak és padlóinak burkolásához szükséges nagy mennyiségű márványt. A padlóburkoláshoz 30 ezer, a falburkolatokhoz mintegy tízezer négyzetméter márványra lesz szükség. Nagyrészt hazai piszkei vörösmárványt, nagyvázsonyi követ, travertint használnak fel. Ezenkívül szoo-

sével és elkészítésével. Egyes témákra vagy megadott témák megoldására pályázatot is fognak hirdetni. Számos helyen alkalmaznak majd díszítésül bronz ötvösmunkát, így például a világítótesteknél, fogantyúknál, ajtó- és falfelületeken.

Érdekes, hogy a hatalmas palotában sehol sem alkalmaznak csillárt, hanem túlnyomó

jet, bolgár és olasz márványt. Németh István belsőépítész vezetésével tervezik a palota belső kiképzését, enteriőrjeit. A hatalmas kupola alatti díszes mozaikokból összeállított márványpadlózatot nagy csilagmotívum fogja körül. A termek falait részben világosabb, meleg, fehér érezésű, szürke márvánnyal, helyenként vegyesen bolgár fekete márvánnyal és nagyvázsonyi szürkésbarna márvánnyal burkolják. A márványmozaikok készítésénél felhasználják a palota romjaiból megmentett régi márványokat is.

Ebben az évben elkészülnek a palota összes ablakkeretei. Mintegy ezerhatszáz ablak van a palotának. Egyes termek ablaknyílásait különleges üveggel zárják le.

Képző- és iparművészeti feladatok

Művészi tervek készülnek a palota parkterületének kiképzésére. A déli parkterület kiviteli terve már készen van, a keleti parkrésze most készül. A tereprendezésnél társadalmi munkát kívánnak igénybe venni.

A várpalotát és környékét gazdagon díszítik képzőművészeti alkotásokkal. A Duna-part felőli főhomlokzat párkányzatára 22, a nyugati oldal párkányzatára 12 szobrot állítanak. A szobrok nagysága 3,5—3,7 méter lesz. Az a javaslat, hogy a szobrok a magyar képzőművészet legjobbait ábrázolják. Rövidesen elkészítik tíz szobor teljes nagyságú makettjét, és a gipszmodelleket felhelyezik a Duna-parti főpárkányra, hogy kitapasztalják, milyen méretben érvényesül a legjobban a távlatból, a pesti Duna-partról a szoboralakok tömege. Ugyanilyen országcímer makettet helyeznek el hasonló célból a kupola alatt.

A palota belső díszítésénél is sok képzőművészt, iparművészt kívánnak foglalkoztatni. Szobrászok, festőművészek kapnak megbízást szobrok, relifek, freskók készítésére. Intarziaművészeket, gobelinszővőket, fémkovácsoló iparművészeket, üvegmetasztókat bíznak meg a palota belső díszének tervezé-

részt a falba, a mennyezetbe süllyesztett fényforrások gondoskodnak a megvilágításról. A palota parkjában sok díszszobrot helyeznek el. Helyreállítják a megsérült Mátyás király kutat, a Csikós-szobrot, Savoyai Jenő lovasszobrát, restaurálják, és új oszlopra helyezik a hatalmas Turul madarat.

Gárdonyi Jenő